Interreg Europe

Co-funded by the European Union

EAGER

ПРОЕКТ “EAGER”: АГРО-ФОТОВОЛТАИЦИ КАТО ВЪЗМОЖНОСТ ЗА УСТОЙЧИВО ЗЕМЕДЕЛИЕ И ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЕИ

Димитър Чавдаров

Сдружение РЕАП

d.chavdarov@reap-bg.eu

26 ноември 2026 г. | гр. София, България

Основни характеристики

Продължителност на проекта: **01 април 2024 – 30 юни 2028 г.**

Партньори:

1. **Университет за приложни науки Ландщут (Германия), Водещ партньор**
2. Технологичен център за селско стопанство и хранително-вкусова промишленост ИТАГРА (Испания)
3. Католически университет Льовен (Белгия)
4. Община Русторф ан дер Рот (Германия)
5. Община Стрелча (България)
6. Национална разплащателна агенция към Министерството на земеделието на Република Литва (Литва)
7. Нов район на Имола (Италия)
8. Провинциален съвет на Паленсия (Испания)
9. Агенция за развитие на провинция Фламандски Брабант (Белгия)
10. Публична институция Литовски център за иновации (Литва)
11. Регионална енергийна агенция - Пазарджик (България)
12. Регионална агенция за развитие на Жешов (Полша)
13. Община Бачка Паланка (Сърбия)
14. Институция „Агенция за регионално развитие на Закарпатието“ (Украйна)

Какво представляват АФВ?

Агрофотоволтаичната система (АФВ) представлява решение на настоящите нужди от увеличаване на капацитета на **слънчевата енергия**, като същевременно решава проблема при използването на **земеделската земя**. Тъй като ЕС се стреми към значително разширяване на използването на възобновяеми енергийни източници, агрофотоволтаичните системи могат да преодолеят трудностите при оптимизирането на земята, като **комбинират** производството на слънчева енергия с отглеждането на култури, следователно произвеждат едновременно енергия и храна, като същевременно предлагат възможности за инвестиции в тази област и насърчават сътрудничеството с местните общности в прехода им към възобновяема енергия.

Какво представляват АФВ?

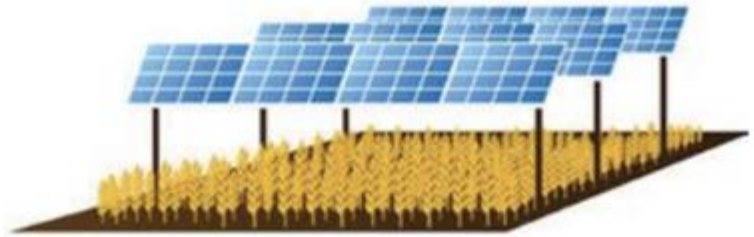
Конвенционално използване

100% земеделско производство и 100% енергийни производство на 2 дка

Това прави 100% използваемост на земята

Агрофотоволтаик

80% земеделско производство и 80% енергийно производство на 1 дка

Това прави 160% използваемост на земята от **1** дка

Кратък преглед на проекта

EAGER

Проект EAGER улеснява приемането на агрофотоволтаичните системи в партньорските региони. Чрез насърчаване на едно по-мащабно разбиране за тази технология, идентифициране и споделяне на **добри практики** в тази област и **подобряване на политическите инструменти** (стратегии, програми и политики), този проект проправя път към едно по-зелено бъдеще.

Кратък преглед на проекта

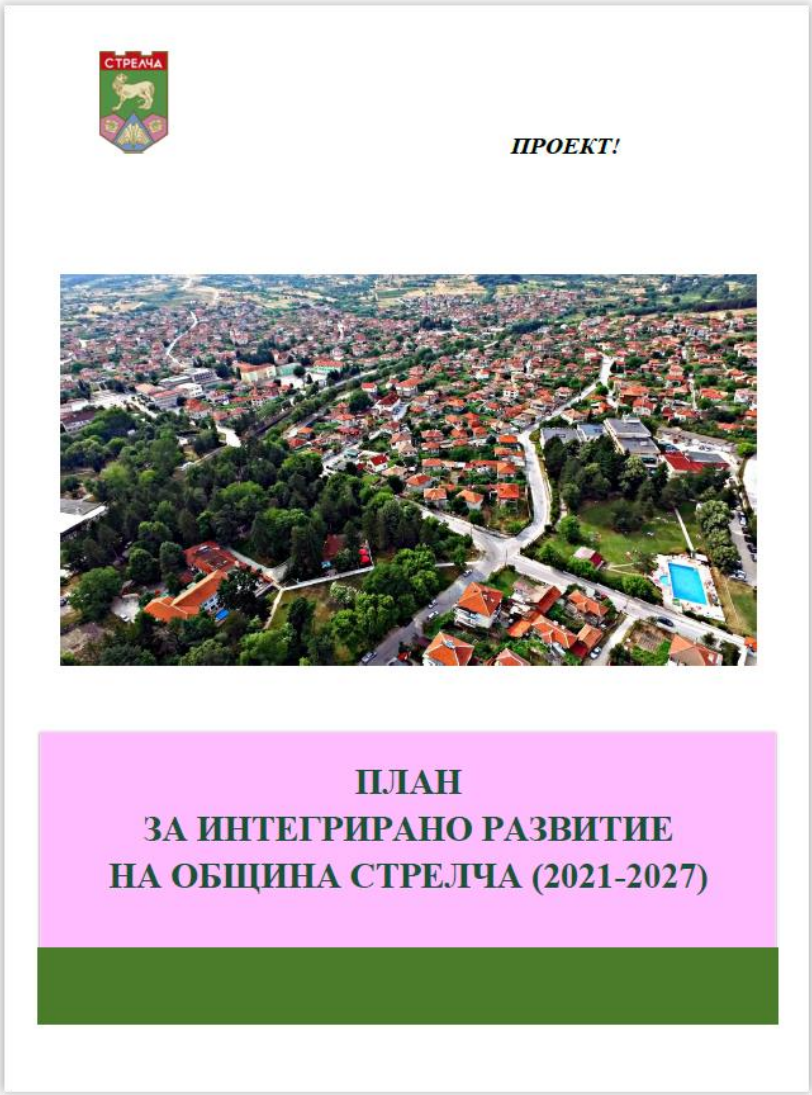
Основна цел:

- ✓ Целта на партньорите по проект **EAGER** е да постигнат **подобрение в политиките за всеки участващ регион**.
- ✓ Подобрението се очаква да бъде разработено и удобрено до **2027 година.**
- ✓ Тези **политически инструменти** ще бъдат насочени към **комбинацията между селското стопанство и фотоволтаиката.**

План за интегрирано развитие на Община Стрелча 2021 - 2027

Община Стрелча разработва и следва План за интегрирано развитие за периода 2021-2027 г. Това е основният стратегически документ на общината, който е разработен със силното участие на местните заинтересовани лица и особено с участието на гражданите и представителите на местния бизнес. Този план ще бъде следван от общината през настоящия програмен период 2021-2027 г.

План за интегрирано развитие на Община Стрелча 2021 - 2027

- Мярка 1.1 „Инвестиции в инфраструктурата и подобряване на икономическите дейности“ от **Приоритет 1** „Ускоряване на растежа на местната икономика“ от ПИРО предвижда конкретни действия, насочени към подобряване на селскостопанската инфраструктура в общината.
- Внедряване на устойчиви ВЕИ в община Стрелча се предвижда по Мярка 1.1, а по **Приоритет 2** „Териториална свързаност и устойчиво развитие“ с Мярка 2.6 „Подобряване на енергийните характеристики на публичния сектор“ и Мярка 2.7 „Подобряване на енергийните характеристики в жилищния сектор“. Община Стрелча признава, че без активното участие на местната общност тези цели няма да бъдат постигнати, а дейностите по EAGER ще подкрепят процеса на местно участие чрез наблюдение и оценка на ефективността и въздействието на местното законодателство, проектите и действията, предвидени в ПИРО, от етапа на разработване до етапа на изпълнение.

Концепция за развитие на АФВ в община Стрелча

Община Стрелча

Дата: 17.07.2026 г.

ОБЩИНА СТРЕЛЧА

КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПОДБОР НА ТЕРЕНИ И ОБЩИНСКА РАМКА ЗА РАЗВИТИЕ НА АГРОФОТОВОЛТАИЧНИ СИСТЕМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СТРЕЛЧА

СТРЕЛЧА

Interreg Europe

Co-funded by the European Union

EAGER

Настоящият документ е изготвен като работна основа за приемане на общинска рамка за предварителна оценка, подбор на терени и насърчаване на агрофотоволтаични инициативи на територията на Община Стрелча.

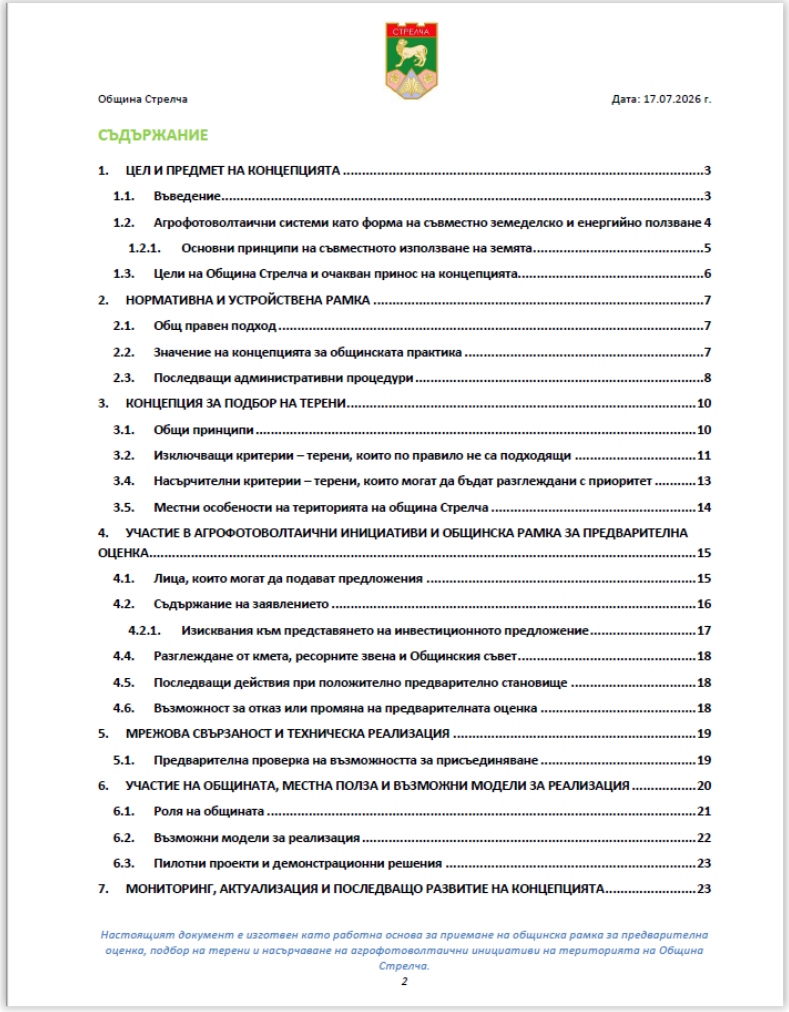
КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПОДБОР НА ТЕРЕНИ И ОБЩИНСКА РАМКА ЗА РАЗВИТИЕ НА АГРОФОТОВОЛТАИЧНИ СИСТЕМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СТРЕЛЧА

- **Основна цел**: общи принципи за предварителна оценка на терени, подходящи за изграждане на АФВ системи;
- **Конкретни критерии и законови рамки**;
- **Отправна точка** за земеделски производители към разработване на АФВ проекти;

КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПОДБОР НА ТЕРЕНИ И ОБЩИНСКА РАМКА ЗА РАЗВИТИЕ НА АГРОФОТОВОЛТАИЧНИ СИСТЕМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СТРЕЛЧА

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Цел и предмет на концепцията
2. Нормативна и устройствена рамка
3. Концепция за подбор на терени
4. Участие в агрофотоволтаични инициативи и общинска рамка за предварителна оценка
5. Мрежова свързаност и техническа реализация
6. Участие на общината, местна полза и възможни модели за реализация
7. Мониторинг, актуализация и последващо развитие на концепцията

Община Стрелча Дата: 17.07.2026 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ЦЕЛ И ПРЕДМЕТ НА КОНЦЕПЦИЯТА 3
1.1. Въведение....3
1.2. Агрофотоволтаични системи като форма на съвместно земеделско и енергийно ползване 4
1.2.1. Основни принципи на съвместното използване на земята....5
1.3. Цели на Община Стрелча и очакван принос на концепцията....6
2. НОРМАТИВНА И УСТРОЙСТВЕНА РАМКА 7
2.1. Общ правен подход....7
2.2. Значение на концепцията за общинската практика....7
2.3. Последващи административни процедури....8
3. КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПОДБОР НА ТЕРЕНИ....10
3.1. Общи принципи....10
3.2. Изключващи критерии – терени, които по правило не са подходящи....11
3.4. Насърчителни критерии – терени, които могат да бъдат разглеждани с приоритет....13
3.5. Местни особености на територията на община Стрелча....14
4. УЧАСТИЕ В АГРОФОТОВОЛТАИЧНИ ИНИЦИАТИВИ И ОБЩИНСКА РАМКА ЗА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА....15
4.1. Лица, които могат да подават предложения....15
4.2. Съдържание на заявлението....16
4.2.1. Изисквания към представянето на инвестиционното предложение....17
4.4. Разглеждане от кмета, ресорните звена и Общинския съвет....18
4.5. Последващи действия при положително предварително становище....18
4.6. Възможност за отказ или промяна на предварителната оценка....18
5. МРЕЖОВА СВЪРЗАНОСТ И ТЕХНИЧЕСКА РЕАЛИЗАЦИЯ....19
5.1. Предварителна проверка на възможността за присъединяване....19
6. УЧАСТИЕ НА ОБЩИНАТА, МЕСТНА ПОЛЗА И ВЪЗМОЖНИ МОДЕЛИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ....20
6.1. Роля на общината....21
6.2. Възможни модели за реализация....22
6.3. Пилотни проекти и демонстрационни решения....23
7. МОНИТОРИНГ, АКТУАЛИЗАЦИЯ И ПОСЛЕДВАЩО РАЗВИТИЕ НА КОНЦЕПЦИЯТА....23

Настоящият документ е изготвен като работна основа за приемане на общинска рамка за предварителна оценка, подбор на терени и насърчаване на агрофотоволтаични инициативи на територията на Община Стрелча.

2

КОНЦЕПЦИЯ ЗА ПОДБОР НА ТЕРЕНИ И ОБЩИНСКА РАМКА ЗА РАЗВИТИЕ НА АГРОФОТОВОЛТАИЧНИ СИСТЕМИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СТРЕЛЧА

- Методологията е вдъхновена от германския и белгийския подход;
- Финализиране и официално приемане: октомври 2026 г.
- Пръв по рода си документ за България;
- Приложимост в други общини на територията на страната.

Текущо състояние на ФВ в земеделието

Примери

„Институт за приложни изследвания и перспективни технологии“

(Литва)

➢ Секции на лабораторията

➢ Процес на създаване на АФВ

„Солитек” - европейски производител на соларни панели и батерии (Литва)

- Производство на над 80% от соларните модули в Литва;
- Етапи на производствения процес на АФВ;
- Контрол на качеството.

„Лийфуд“ - Вертикална ферма за микрозеленчуци (Литва)

- Най-голямата вертикална ферма за микрозеленчуци (зелени салати) в Европа;
- Пестене на ценни природни ресурси;
- 100% зелена енергия от фотоволтаици и вятърни централи.

Иновативни решения и добри практики в областта на агрофотоволтаиците

Проект Fungisolar (Испания)

- Възможност за интегриране на производство на възобновяема енергия със селскостопанско производство върху една и съща площ;
- Отглеждане на определени видове гъби;
- Съвместно производство на храни и електроенергия.

Пилотен проект на АФВ над лозя в Сан Габриел (Испания)

- Въвеждане на слънчеви панели в лозарските полета;
- Производство на енергия и осигуряване на сянка на растенията;
- Полза от производството на електроенергия.

Иновативни решения и добри практики в областта на агрофотоволтаиците

Проект „Agritalyco“ (Италия)

- Оптимизирано използване на земята;
- Подобряване не енергийната ефективност;
- Финансови консултации;
- Инсталация на фотоволтаични системи;
- Технологичен мониторинг.

Комбинирана Електроцентрала за Охлаждане, Отопление и Електроенергия

(Италия)

- Производство на електроенергия, топлинна енергия и БГВ;
- Подобряване на енергийната ефективност;
- Намаляване на вредните емисии;
- Спестяване на разходи.

Иновативни решения и добри практики в областта на агрофотоволтаиците

Ферма Vandervelpen (Белгия)

- Устойчиво отглеждане на плодове;
- Агрофотоволтаична система;
- Защитена среда и модифициран микроклимат.

Иновативни решения и добри практики в областта на агрофотоволтаиците

Проект EnergyVille (Белгия)

- Партньори: KU Leuven, VITO, imec и UHasselt
- Равновесие между околната среда и енергийните технологии;
- 8 интердисциплинарни области.

Водноелектрическа централа „Йохенщайн“ (Германия)

- Енергията се произвежда от генератори, задвижвани от турбини в язовирната стена;
- Разработва се проект за хидравлична помпена станция, която ще използва излишната слънчева и водна енергия.

Музей на енергията: „Haus am Strom“ (Германия)

- Център за екологични и енергийни дейности;
- Съчетава различни интерактивни изложби на тема ВЕИ;
- Посетителите могат не само да разгледат експонатите в музея, но и да научат как работи близката електроцентрала.

Държавна институция в Груб (Staatsgut Grub) (Германия)

- Изследователски и демонстрационен център за иновативно земеделие.

- Функционират 3 различни АФВ системи:
  - ✓ издигнати
  - ✓ линейно проследяващи
  - ✓ и вертикални;

- Трите съоръжения се използват за проучване на добивите от културите.

Иновативни решения и добри практики в областта на агрофотоволтаиците

„АТАРО“ – компания за фотоволтаични съоръжения (България)

- **Разработване и монтаж** на фотоволтаични инсталации;
- **Решения за различни видове и мащаби** на фотоволтаични проекти;
- **Технически аспекти** на ФВ системи и проекти в областта на слънчевата енергия.

Иновативни решения и добри практики в областта на агрофотоволтаиците

Gate-East Garching и Solagria BAY BG (България)

- **Вертикална инсталация на слънчеви панели,** предназначена за агрофотоволтаични приложения в България;
- Системата заменя традиционната стоманена конструкция с **дървена;**
- Вертикалното разположение на панелите позволява **максимално усвояване на слънчева енергия** от двете им страни.

Interreg Europe

Co-funded by the European Union

EAGER

Благодарим за вниманието!

GREEN

26 ноември 2026 г. | гр. София, България

https://www.interregeurope.eu/eager